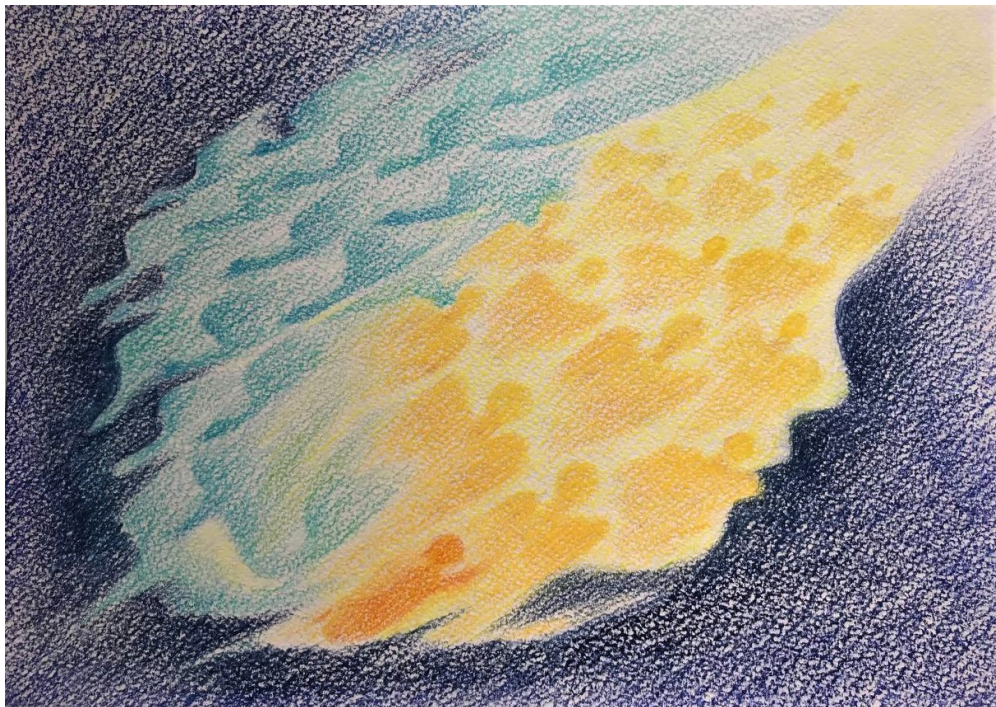

Cornelis Boogerd: meel@soverin.net

Hulpkring Oekraïne 5

- 14-5-2022 -

Kinderen in de hemel – beeld van Inna Nikalojeva

Inna schrijft: " ..dit is een van mijn nieuwste tekeningen, geïnspireerd door het verlies van onze kinderen "Onze kleine engelen zijn weggevlogen, maar ze zullen definitief terugkeren."

Inhoud:

- **Zelfbestemming**
- **Hulp in Nederland**
  - **Lokale hulpkringen (niet alleen een woonplek)**
  - **Opvang in Leeuwarden**
- **Hulp buiten Nederland**
  - **Oekraïne: Sophia – medicijnen – chrotta voor Odessa**
  - **Slowakije en Polen vol**
  - **Begeleiden van vluchtelingen**
- **Over de kinderen...**
  - **Bericht leraren Bratislava**
  - **Trauma pedagogie**
- **Dit is mijn verhaal ...**
  - **Svetlana Zhgun**
- **Acties voor Oekraïne**
  - **Uitgeverij Nearchus**
  - **Kaartenactie – Natalja Yeschenko**
- **Antrovista**
- **Over de Hulpkring Oekraïne**

Beste mensen,

hierbij ontvangt u de vijfde Nieuwsbrief van de Hulpkring Oekraïne. De oorlog in Oekraïne wordt steeds grimmiger. Op het moment ligt het zwaartepunt van de gevechten in het zuid-oosten. Dat betekent dat er weer nieuwe stromen met vluchtelingen op gang komen. Bovendien lopen mensen vaak na een tijdje vast in de grenslanden omdat die overvol zijn.

Als Hulpkring Oekraïne bewegen we mee met wat er nodig is. Een bijzonder dramatisch gevolg van deze oorlog is de impact op de kinderen. Een hele generatie raakt getraumatiseerd en ontheemd. In deze uitgave van de Nieuwsbrief besteden we daar aandacht aan, en zullen dat ook blijven doen. Daaraan verbonden is de immense opgave die nog wacht voor vlucht- en trauma pedagogie. Ook dat blijft onze aandacht hebben. In deze Nieuwsbrief leest u enkele verhalen van leerkrachten die de kinderen opvangen.

Inmiddels zijn de eerste gezinnen in Nederland aangekomen vanuit het netwerk van de vrijescholen. Svetlana Zhgun, die met haar gezin in Leeuwarden wordt opgevangen vertelt haar verhaal. Verder is er aandacht voor een aantal acties voor Oekraïne waar we blij mee zijn.

Er gebeurt teveel om het allemaal in deze Nieuwsbrief op te nemen. Daarom hebben wij een webpagina bij Antrovista geopend, waar u de vorige Nieuwsbrieven kunt vinden, evenals andere informatie.

<https://www.antrovista.com/ukraine.html>

Zelfbestemming

In de context van dit conflict speelt het thema "zelfbestemming" een centrale rol. Je kunt verschillen van mening over geopolitieke manipulaties door Rusland of door het westen. We zien het geweld en de repressie van autokratisch geordende staten, en we zien de geraffineerde profitokratie van de globale corporaties en de financiële elite. Europa vormt traditioneel een middengebied, maar is nu grotendeels in EU en NAVO ingebed. Strijd voor "Europese waarden" is in Europa zelf ook nog nodig... Oekraïne is een laatste Europees gebied dat niet helemaal door oost of west was ingekaderd. Maar linksom of rechtsom, er is hier nu sprake van een invasie in een soevereine staat. Het conflict in Oekraïne maakt weer eens pijnlijk duidelijk dat er een spanning is tussen geopolitieke "aanspraken" van wie dan ook (Rusland, China, USA, Israël, Turkije) en het recht van een volk als rechtsgemeenschap om de eigen toekomst te bepalen. De individuele mensenrechten staan op het spel als basis voor de internationale rechtsverhoudingen. Het kernthema van zelfbestemming is daarom voor ons als Hulpkring ook de basis van ons beleid in de relatie met Oekraïeners. Natuurlijk is er op allerlei gebieden hulp nodig. Bij de vormgeving van die hulp stimuleren wij de zelfstandigheid van de Oekraïners:

Op macro-niveau: door de erkenning en ondersteuning van de soevereine staat en rechtsgemeenschap Oekraïne op basis van individuele mensenrechten.

Op meso-niveau: door het stimuleren van organisaties en gemeenschappen in Oekraïne om verantwoordelijkheid te nemen voor hun lot, en de hulpstromen zelf aan te sturen. Het is belangrijk dat zij zelf aangeven wat ze nodig hebben en van wie (geld, medicijnen, scholing, leermiddelen, een werkplek enz.), en hoe ze dat willen ontvangen (een eigen rekening, in natura, in seminars, op welke plaats). En verder dat ze eigen regels en voorwaarden formuleren om die hulp onderling te verdelen. Daar wordt op verschillende manieren al aan gewerkt. Bijvoorbeeld binnen het verband van de Stichting Sophia, binnen de Associatie door een kring van 10 penningmeesters van vrijescholen, en door een groep artsen die in Oekraïne gebleven zijn en zichzelf organiseren. Hoe eerder de organisatie en het financieel beheer in het land zelf wordt opgepakt; hoe eerder de afhankelijkheid van buitenlandse fondsen, organisaties en bedrijven wordt overwonnen; hoe sneller een nieuwe samenleving wordt opgebouwd van en door Oekraïeners zelf.

Op microniveau: - ondersteunen van individuele mensen wiens recht op zelfbestemming van hun lot systematisch geschonden wordt. Levens zijn gebroken en ontworteld, het roer wordt hen uit handen geslagen. Daarom is het belangrijk om vluchtelingen te helpen weer zelfvertrouwen op te bouwen en hun leven actief vorm te geven.

Zo is zelfbestemming een kern-element van ons beleid in het transformatieproces naar een nieuw en autonoom Oekraïne.

Opvang in Nederland - oproep

Lokale Hulpkringen

Enkele mensen boden aan om vluchtelingen thuis op te vangen. Daar zijn we heel blij mee! We staan open voor meer aanbiedingen, want we denken dat er nog meer vluchtelingen zullen komen. Wij stimuleren daarbij de vorming van **lokale hulpkringen** van mensen die elkaar kunnen aanvullen en steunen met de opvang. Zo'n hulpkring kan ook gevormd worden wanneer vluchtelingen in een voorlopige opvang van de gemeente wonen, en niet ergens prive opgevangen kunnen worden. Een groepje van bijvoorbeeld vier mensen kan zich voorbereiden door te zien wat de mogelijkheden, procedures en contacten zijn. Ook dan zijn ze blij met begeleiding op verschillende gebieden, en gewoon met warme aandacht. Wie daar interesse voor heeft kan zich bij ons aanmelden met een vragenlijstje dat op onze webpagina gedownload kan worden.

Inmiddels worden er een aantal gezinnen opgevangen in het vrijeschool netwerk in Nederland. De vrijeschool Kairos heeft vier Oekraïense kinderen, twee kleuters en twee in de vierde klas. Deze krijgen in de ochtend online les en lopen 's middags in de school mee. Zij krijgen nederlands-russische les. In de vorige Nieuwsbrief las u over Olena Terekhova die naar Steenwijk kwam. Verder worden rond Apeldoorn ook twee gezinnen opgevangen.

De Hulpkring Leeuwarden van Maria Ratering vangt een gezin uit een voorstadje van Kyjiv op. Zij vonden een tijdelijke opvang in een centrum van de overheid. Dat is niet ideaal. Zij wonen in een verbouwd verzorgingstehuis, samen met 300 landgenoten. Daar hebben zij hebben een kamertje met twee stapelbedden. Een tafel mag niet, ze mogen er ook niet eten, dat gebeurt gemeenschappelijk. Wel zijn er voorzieningen, en ondersteuning om werk te vinden. Het lukte nog niet om voor vier mensen een prive-woonruimte te vinden in Leeuwarden. Ze hebben inmiddels een BSN nummer en wachten op een bankrekening. De vader heeft diabetes. De Hulpkring kon hem helpen aan een gespecialiseerde glucosemeter voor de eerste maand totdat die door de verzekering vergoed wordt. Op zijn verzoek werd ook hulp geboden door Wies Klunhaar, een homeopate, die werkt voor homeopaten zonder grenzen, en hen gratis consult geeft. Svetlana Zhgun, de moeder van het gezin, vertelt later in deze Nieuwsbrief haar verhaal.

Hulp buiten Nederland

Oekraïne

De Sophia Stichting :

In de Sophia Stichting werken mensen uit meerdere werkgebieden in heel Oekraïne samen. Er is met hen een bijzondere samenwerking ontstaan. Dat begon al met de voormalige Heliaswerkgroep Rusland-Oekraïne, die 2 jaar

geleden stopte, en hun restkapitaal aan Sophia schonk als starthulp. De laatste maanden werd Sophia heel actief in de hulp aan mensen en organisaties vanwege de oorlog. In afstemming met de Hulpkring doneerde Stichting Helias aan Sophia, en ook de Hulpkring zelf heeft een bedrag van 5000.- euro naar hen overgemaakt. Over hun werk schreef Andrey Gorskiy, de voorzitter:

"Alleen al tussen 3 en 30 maart ontvingen meer dan 200 mensen directe steun van Sophia. Op deze manier ondersteunden we aanvragen voor hulp vanuit 42 vertegenwoordigers van scholen, 9 vertegenwoordigers van kleuterscholen en 15 verzoeken van ouders met heilpedagogische kinderen en medewerkers van heilpedagogische instellingen. Verder een waldorfschool die om hulp vroeg, in de eerste plaats voor onderdak en de mogelijkheid om maaltijden voor vluchtelingen gezinnen te organiseren. Meer dan 100 gezinnen werden door dit initiatief opgevangen sinds het begin van de oorlog. Wij gaven ook financiële steun aan de hervatting van de antroposofische uitgeverij Nairi, zoals je al weet."

Medicijnen en artsengroep:

Een deel van de behoefte aan hulp bestaat uit steun voor zieken en mensen die getraumatiseerd zijn. Eerder steunden wij in dat verband al een de inkoop van medicijnen in Charkiv via het Hulpcentrum in de kleuterschool Zernyatko (Nieuwsbrief 4), en via de hulporganisatie "Dopomoha Kharkiv" steunden wij het Clinisch Districts Ziekenhuis in Charkiv (zie Nieuwsbrief 3). Via Stichting Sophia werden honderden mensen geholpen die individueel steun nodig hebben.

De Hulpkring staat ook in verbinding met een medische groep van anthroposofische artsen die in Oekraïne gebleven zijn. Hun medicijnen-depot werd vernield. Zij voerden actie om een nieuwe voorraad aan te leggen, en hebben procedures voor de toegang opgesteld, evenals een systeem van drie niveaus voor de betaling door patiënten. Er is een goede samenwerking ontstaan met de Sophia Stichting die voor hen een rekening opende. De medische groep krijgt een vertegenwoordiger in het bestuur van Sophia. Ook op andere plekken werd geld ingezameld voor dit doel, zoals door Marco Ephraïm die onder artsen geld inzamelde. De coördinerende arts, Evgeny Volchenko, liet weten dat er nu voldoende geld is ingezameld om de behoeften in de komende tijd te dekken.

Buiten Oekraïne

Grenslanden aan limiet:

In Slowakije zijn de vrijescholen aan een grens gekomen van wat ze aan kunnen. In Bratislava worden 14 gezinnen opgenomen, en 14 kinderen bezoeken de school. In Kosice gaat het om 8 gezinnen, en in Novy Zamek om 7 gezinnen. Daarmee komt men aan een grens, met name voor woonruimte, die ook door de overheid niet meer geboden kan worden. In Slowakije leven 5.5 miljoen mensen. Er zijn nu meer dan 300.000 vluchtelingen uit Oekraïne. Nieuwe gezinnen die via de vrije scholen binnenkomen zal men door moeten sturen.

Woonruimte is ook in Tsjechië (250.000) en Polen (3 miljoen) een nijpend probleem. Het is te verwachten dat er daardoor nog meer mensen naar Nederland zullen komen.

Begeleiding vluchtelingen

Wij begeleiden ook vluchtelingen onderweg naar het westen. Ik krijg soms iemand toegewezen door een contactpersoon. Meestal zijn ze gedesoriënteerd en in stress, weten niet waar ze heen kunnen en wat de mogelijkheden zijn. Tijdens de gesprekken blijkt vaak dat ze liever in de grenslanden blijven dan naar Nederland te gaan, wat een stuk verder is. Dan help ik ze naar een plek in Slowakije of in Tsjechië.

De afgelopen week was er veel aandacht om een moeder met baby te helpen. Zij komt uit Charkiv, en vluchtte met haar man naar Cherkasy, 200 km onder Kyjiv. Maar ook daar is het niet echt rustig. Verder moest zij haar ouders helpen aan onderkomen, die vanuit Charkiv kwamen, en dagenlang onderweg waren vanwege blokkades, gevaar van aanvallen, de avondklok en een algeheel gebrek aan brandstof. Uiteindelijk vonden we voor haar een appartement in Pribram, Tsjechië, in de achtertuin van een vrijschool lerares. Dat was een geluk, je vindt zoiets niet zo makkelijk meer. Nu moest ze nog de reis ondernemen. Ook dat was heel ingewikkeld. De treinen zijn overvol, ze moest dus reserveren, en dat is moeilijk, dat duurde al bijna een week. Bovendien rijden de treinen heel onregelmatig. We konden bemiddelen dat ze haar treinkaartje in Oekraïne betaald zou krijgen door de Sophia Stichting, want het gezin had bijna al hun spaargeld al opgemaakt. Daarbij hoorde ze onderweg dat hun huis is geraakt door een raket, en onbewoonbaar is. Ze kon dus nergens meer terug. Haar man mag niet mee, mannen mogen alleen meereizen bij drie kinderen of meer. We vonden een pleisterplek voor haar in Kosice, waar ze kon uitrusten. De mensen van de vrijschool wilden haar ophalen, en de reserveringen voor de nachttrein naar Praag regelen. In Praag zou ze weer met de auto opgehaald worden door het gastgezin. In Pribram hadden ze al een kinderbedje, en een kinderwagen voor haar gevonden. Voor deze ene situatie zijn er zeker met 15-20 mensen contacten geweest om op een of andere manier te helpen. Bij het uitkomen van deze Nieuwsbrief besloot de moeder om niet weg te gaan. Haar ouders kwamen aan in Cherkassy, de vader heeft gezondheidsproblemen, de moeder huilt voortdurend. Zij kon ze niet in de steek laten en zou ongelukkig zijn, alleen in Pribram, wetende dat haar ouders haar nodig hebben. Zij schaamde zich en verontschuldigde zich. Ik heb haar geprezen voor haar moed om haar hart te volgen en de goede beslissing te nemen. Ook zulke processen hebben zin. Ik beloofde haar in het begin, dat ik bij haar zou blijven tot we de goede plek hadden gevonden en ze in goede handen was. Na een week bleek dat de plek te zijn waar ze al was...Zij hoeft zich niets te verwijten, het is niet haar schuld dat ze in deze toestand kwam, net als miljoenen andere gezinnen. (CB)

Over de kinderen....

De kinderen in Oekraïne lijden onvoorstelbaar onder de oorlog. Een hele generatie is een leven lang getekend door dit conflict. Een onbekend aantal kinderen is gedood of gewondgeraakt in de oorlog. Dan zijn er de vluchtelingen. In Oekraïne leven rond 7.5 miljoen kinderen. Volgens UNICEF (12-4-2022) is tweederde van de kinderen op de vlucht: 4.8 miljoen. De anderen zitten ten dele in belegerde steden. Twee miljoen van hen maakten de barre tocht over de grens en kwamen met hun aangeslagen ouders in een vreemde omgeving. Meestal alleen met de moeder - vaders mogen het land alleen verlaten met een gezin van tenminste drie kinderen. Nog eens zoveel kinderen zijn binnen Oekraïne gevlucht en verplaatst. Allen hebben de stress van de oorlog meegemaakt en moesten hun vertrouwde wereld achterlaten.

Voor de oorlog waren er rond 100.000 kinderen in internaten, een deel van hen met een beperking. Een aantal van hen zijn verdwenen. Ook onder de andere kinderen zijn er veel die onbegeleid reizen. Die kinderen zijn zeer kwetsbaar en lopen gevaar op verschillende manieren misbruikt te worden.

In de nieuwe omgeving is het een uitdaging om hen zo goed mogelijk te laten aankomen, uitrusten en een veilige omgeving te geven. Onderwijs is daarbij heel belangrijk. Voor de kinderen van vrijescholen is het een grote steun wanneer ze in andere landen ook naar een vrijeschool kunnen gaan. De vertrouwde omgeving is een rustpunt voor hen, en nodigt uit om actief en creatief te worden, wat de beste manier is om de nare ervaringen te verwerken, weerbaar te worden en hun eigen toekomst vorm te geven.

De kinderen krijgen op verschillende manieren les, afhankelijk van de nieuwe omgeving, de taal, en de mogelijkheden die er zijn. Soms kunnen kinderen in hun eigen taal les krijgen in een paralelklas tijdens het periode-onderwijs, en worden zij bij andere vakken geïntegreerd. Een grote hulp is natuurlijk wanneer er oekraïense leerkrachten beschikbaar zijn. In Nederland worden door de overheid speciale taalklassen aangeboden voor nieuwkomers, waar ze met andere vluchtelingen eerst taalonderwijs krijgen. Maar in Nederland was al een leraren tekort. Veel oekraïense leerkrachten houden verder contact met hun eigen leerlingen via een videoverbinding. Daar had men in de coronatijd mee moeten oefenen als een minst kwade oplossing, nu komt het goed van pas. Het is een bijzondere ervaring voor de kinderen uit een klas om elkaar zo te zien, en te horen wat iedereen beleeft in andere delen van Europa. Hieronder laten we een paar vrijeschool leerkrachten aan het woord over hun oplossing in een nieuwe situatie....

Vlucht en Trauma pedagogie

Een bijzondere opgave ligt hier voor wat "vlucht- en trauma pedagogie" wordt genoemd. Deze vorm van bijzondere begeleiding wordt al jaren over de hele wereld in praktijk gebracht. Het IINTP (Internationale Institut für Notfall- und Trauma Pädagogie) verzorgt opleidingen en bijscholingen over dit thema. Ze

geven deze seminaren nu ook aan leraren in Oekraïne, Slowakije, Duitsland en andere landen. Bernd Ruf werkt bij dit instituut, en schreef een handboek hierover. Het is in een nederlandse vertaling verkrijgbaar bij de BVS-schooladvies: e-mail: admin@bvs-schooladvies.nl . Het is een oriënterende hulp voor ieder die met vluchtelingen en hun kinderen te maken krijgt

Lesgeven in oorlogstijd - Bratislava

Lesgeven en opvang van kinderen in oorlogstijd is een bijzondere opgave. De leerkrachten van de vrijeschool in Bratislava (Slowakije) werden daarmee geconfronteerd, nadat hun school 14 gezinnen heeft opgevangen. Hier vertellen enkele leerkrachten over hun ervaringen. (vert. CB)

Lenka Gataif Dembická – Lerares euritmie en russische taal – volgde cursus „Vlucht- en trauma-pedagogie“

„Mijn waarnemingen in het werk met een oekraïense leerling uit de derde klas: Het is werkelijk een heel aardige jongen, altijd een goed humeur, en uiterlijk kun je niets bijzonders aan hem zien. Maar in een voordracht over noodpedagogie, die ik mij goed herinner, werd gezegd : bij het tekenen is het papier als een spiegel van de ziel van het kind en toont de innerlijke werkelijkheid. In dat verband nam ik waar hoe deze jongen tekende tijdens de les. Meteen nadat hij papier kreeg verschenen tanks en oorlogsbeelden. Ook al leek alles van buitenaf in orde, ik ben er zeker van dat de er in de binnenwereld van deze kinderen iets anders aan de hand is – een trauma dat belangrijk is om in de eerste fase al te herkennen. Het is maar een kleine aanwijzing dat er onder de oppervlakte van een kind iets aan de hand is.“

Linda Chudá (assistente in de 6e klas, lid van het ondersteuningsteam)

Een indruk van twee oekraïense leerlingen: De meisjes voelen zich volgens mij heel goed op school. Wanneer ze opdrachten krijgen doen ze hun best en zijn leergierig. Zij verbinden zich heel mooi tijdens de gymlessen waarin in dit jaar een circisvoorstelling wordt voorbereid. Dat houdt zelfs niet op tijdens het handwerken. In de groep werden ze heel goed opgenomen“

Vrijeschool in Bratislava – Slowakije

Ivana Bartovičová (Klassenlerares van de 8e klas)

Al een paar weken geleden kwam T. uit Charkov bij ons in de klas. Zij komt van een staatsschool. Daar leerde ze al een jaar Slowaaks omdat ze al van plan was om naar Slowakije te komen en hier te studeren aan de universiteit. Daarom is deze situatie veel makkelijker voor mij dan in de andere klassen. T. begrijpt heel veel. Ze kan goed schrijven en doet haar opdrachten. Het is een stil meisje, maar ik denk dat ze na verloop van tijd wel zichtbaarder wordt in de groep. Op maandag 11 april kwam er nog een meisje uit Oekraïne bij, waar ze sinds zes jaar een vrijeschool bezoekt.

Zuzana Bugárová (Klassenlerares van de 4e klas)

Bij ons in de vierde klas namen we twee leerlingeno op van de vrijeschool uit Kyjiv, O. en T. We verheugden ons zeer op hen. De kinderen breidden leermiddelen voor, rugzakken, kleren....Samen leren we hen veel praktische zaken. Maar wij leren ook van hen. Hun taal is mooi en redelijk te begrijpen. Bij het paasfeest in de school reciteerden we al een oekraïens gedicht. Het zijn werkelijk dappere, levenskrachtige, vriendschappelijke en sterke kinderen. Hoewel ze nog veel samen zijn, zie ik ze steeds vaker in gesprek met de hele klas.

Veronika Turčanová (middagjuf, studeert heilpedagogie)

„Ieder gedrag heeft een reden“

Deze woorden volgden mij sinds jaren. Iedere keer wanneer ik zag dat iemand zich afwijkend gedroeg, kwamen die woorden in mijn hoofd op. Deze woorden werden uitgesproken tijdens een seminar over nood- en trauma pedagogie van het IINTP *. We voelden een onuitsprekelijke behoefte aan zo'n benadering in deze tijd. De kennis die ik hier opdeed kwam overeen met mijn eigen gedachten en meningen, en ik was zeer dankbaar voor deze ervaring. Ik denk dat het zo moest zijn dat ik deze ervaringen had, want het hielp mij ook zelf om vooruit te komen op mijn levenspad. Ik wil graag mijn gedachten en ervaringen met jullie delen.

Wanneer ik luister naar een verhaal over iemands achtergrond, en ik hun gedrag en nauwelijks waarneembare nonverbale zuchten waarneem, was het makkelijk om de symptomen van een trauma te herkennen. Wanneer de ziel en de geest hierdoor is geraakt, en het etherlichaam niet meer in staat is om uit te ademen, dan denk ik dat dit waargenomen kan worden met meer dan alleen herkenning, en dat het mogelijk is om een stapje nader te komen om iemand te helpen om zijn wonden te genezen.

In onze school in Bratislava kan ik dit proces van genezing zien bij onze kinderen uit Oekraïne. Zoals Bernd Ruf zei * kinderen zoeken een weg om van het trauma verlost te raken. Ieder van hen doet dat op een eigen manier. Zij hebben hun eigen, unieke manier van uitdrukken. Nu kunnen we duidelijk zien dat er een cruciale factor is in het verwerken van de pijnlijke ervaringen. Dat is onze eigen individualiteit, onze veerkracht. Veerkracht is een begrip dat vaak gebruikt wordt in menswetenschappen. Ik hoorde daar niet voor het eerst over in mijn studie van heilpedagogie. Maar wat voor mij een nieuw perspectief opende was deze antroposofische visie: Met een diep trauma, kun je het gevoel krijgen dat je je levensmissie niet kunt volbrengen. Dit idee maakte grote indruk op mij. Ik had deze vraag in mijn hoofd:

Hoe kan ik weten of bij hen het gevoel verstoord is, dat zij hun levensmissie kunnen vervullen? Kunnen zij iets van hun levensmissie dan al voelen?..

Nu denk ik dat het antwoord op die vragen niet zo belangrijk is. Zij zouden mij geen instrument geven om hen te helpen. Die instrumenten zijn verschillend:

vormtekenen, nat-in-nat schilderen, bewegingsspel...Maar wat het verschil maakt, hoe we hen echt kunnen helpen, is niet door de individuele therapieën voor hen, maar om aan ons eigen fysieke lichaam, etherlichaam, ziel en geestelijk Ik te werken, in onszelf en in onze school. Dat is wat het verschil maakt, en wat hen echt kan helpen. Door hen positiviteit, geweldloosheid, de ervaring van succes, gezonde en veilige relaties en helende beelden aan te bieden, kunnen we hen helpen om weer te kunnen uitademen, weer te leren spelen, in een ritme te komen en vreugde te ervaren.

Wat ik nu doe?

Ik verzorg mijn fysieke lichaam, alsook het fysieke lichaam van de school: Orde en transparantie bewaren. Ik werk aan de relaties in ons college, probeer iedereen steeds beter te begrijpen, helder te communiceren, geduldig te wachten op antwoorden en zelfs ermee te leren leven wanneer die antwoorden niet komen. Ik herinner mij altijd de woorden „Ieder gedrag heeft een reden“ – en ik pas dat ook op mezelf toe. De ritmen te leven die noodzakelijk zijn voor ons allemaal, en de biografie van de school te begrijpen. Dat is ook een belangrijk deel van mezelf en wordt ook een essentieel deel van de biografie van deze kinderen.

Dit is mijn verhaal....

Svetlana Zhgun – Kyjiv –

Svetlana vluchtte met haar twee zoontjes van 6 en 8 jaar naar Polen. Daar kon zij zich herenigen met haar man Oleksander die in het buitenland was op zakenreis. Hij mocht het land verlaten omdat hij diabetes heeft. Zij verbleven 5 weken in Polen. Omdat ze daar geen woonruimte meer konden vinden begeleidden we hen naar Nederland. Daar worden ze nu opgevangen in Leeuwarden door Maria en Dick Ratering. (CB)

Mijn naam is Svetlana, ik kom uit Kyjiv. Sinds een week wonen mijn familie en ik in Leeuwarden. We zijn nu veilig in Nederland. Maar mijn leven is voor altijd verdeeld in VOOR en NA.

Voor de oorlog hing er angst in de lucht. Elke Oekraïner ging er op zijn eigen manier mee om. Iemand was dingen aan het hamsteren, iemand zei dat er geen oorlog kon zijn, iemand wachtte gewoon in een roes. Maar ik geloof dat ieder van ons werd geleid door ons lot. In die tijd was ik alleen met twee kinderen, omdat

mijn man op zakenreis naar het buitenland werd geroepen. Op een dag werd ik zo bang dat ik de kinderen meenam en naar een datsja in de buurt van Kyjiv verhuisde. Twee dagen later begon de oorlog.

De eerste dagen van de oorlog waren als een waas. Ik wist niet wat ik moest doen. Weglopen? Waar zou ik heen moeten? Hoe kan ik alleen reizen met de kinderen? Wat gebeurt er met mijn ouders en familieleden? Straaljagers vlogen over mijn dorp, zij bombardeerden Kyjiv. Ik huilde van machteloosheid.

Op de derde dag van de oorlog, vroeg in de ochtend, voelde ik dezelfde angst die me een paar dagen geleden dwong om Kyjiv te verlaten. Ik realiseerde me dat ik moest vluchten. Nu. Ik beefde, kleepte snel de slaperige kinderen aan, pakte de documenten en rende naar de auto. De telefoon ging, de buurman zei dat Russische tanks het dorp binnenkwamen. Ik zal me deze weg altijd herinneren, op elk kruispunt konden we voor deze tanks komen te staan. Maar we hadden geluk. Ze reden van de andere kant het dorp in.

Wat volgde was een lange weg naar nergens. Een zeer smalle weg, met de kinderen achterin. We zagen de staarten van raketten in de lucht, we hoorden explosies. Soms wisten we dat Russische militaire colonnes langs een parallelle weg reden. Je weet niet wat je moet doen wanneer er geen benzine bij tankstations is, en de auto stopt op de snelweg. Je weet niet waar je moet slapen en wat je de kinderen te eten moet geven.

God was met mij op die reis. Ik reed bijna een dag, bereikte Ivano-Frankivsk. Ik werd daar opgevangen door vreemden. Vervolgens ging ik naar Europa.

Het dorp waar ik vandaan kwam, was bezet. Gedurende deze tijd hebben mijn burens iets vreselijks meegemaakt. Na de bevrijding van het dorp werden er verschillende massagraven gevonden met geëxecuteerde en gemartelde mensen. Ik kan de pijn hiervan niet uitdrukken. Nu zijn mijn familie en ik veilig. Maar eerlijk gezegd voel ik nog steeds angst. Hier, in Europa, voel ik opnieuw dezelfde angst die voor de oorlog over Oekraïne hing. Het enige wat ik nu kan, is in de Mensheid en God geloven. Om te geloven dat wij als mensen deze grootste les van onze tijd zullen leren en oplossen.

Acties voor Oekraïne

Actie van webwinkel ABC Antroposofie

Van 22 tot en met 28 april voerde webwinkel ABC Antroposofie (www.abc-antroposofie.nl) een actie om geld te verzamelen voor het vrijeschoolonderwijs in Oekraïne. Voor elke bestelling in die periode werd € 2,50 apart gehouden. In die week werden er 184 bestellingen gedaan. Ruim afgerond naar boven maakt ABC Antroposofie een bedrag van € 750,- over naar de Sophia Stichting, die via haar bestaande contacten met het vrijeschoolonderwijs ter plekke zal zorgen dat dit bedrag op een goede manier besteed wordt.

Kaartenactie Natalja Yeschenko

De engel van de hoop tussen licht en duister. Natalja Yeschenko is schilderes en lerares op de vrijeschool in Kyjiv. Natalja is inmiddels gevlucht naar Zwitserland. Carla en Louise begonnen een actie om het beeld van de „Groene Engel“ te drukken en verkopen:

Wij hebben 1000 kaarten op A5 formaat laten drukken. Het geld wat we daar mee ophalen, gaat naar onze Hulpkring voor steun aan Oekraïne. Het is een beeld geschilderd door Natalya Yeschenko, zij heeft hier toestemming voor gegeven. U kunt een setje van 10 kaarten bestellen à 30 euro, bij Louise Kelder, via haar mailadres. louisekelder@casema.nl - Graag uw adres daarbij vermelden.

Update: De kaartenactie verloopt tot nu toe zeer voorspoedig, waarvoor we u hartelijk danken! Om en nabij 200 kaarten zijn er nog te bestellen. Er worden er overigens niet meer bijgedrukt.

Antrovista

Antrovista heeft voor de Hulpkring een pagina aangemaakt. Daarop kunt u de informatie en berichten van de Hulpkring vinden. Daarnaast is er een rubriek “Achtergronden” over de gebeurtenissen in Oekraïne. Er zijn verschillende inzichten en gevoelens over alles wat er gebeurt, en net als in coronatijd, soms best beladen. Als Hulpkring willen we ons daar niet in mengen, maar ons vooral concentreren op de hulp. De inhoud die in de rubriek “Achtergronden” komen zijn vrij om te downloaden en geheel voor verantwoording van de auteurs.

Ook gaan we een plek maken voor persoonlijke verhalen. Er is zoveel te vertellen, dat niet alles in de Nieuwsbrief opgenomen kan worden. Het is allemaal nog in de steigers, dus volg ons! Wij danken Antrovista voor deze ondersteuning!

Hier kunt u onze pagina vinden: <https://www.antrovista.com/ukraine.html>

Over de Hulpkring Oekraïne

De Hulpkring Oekraïne is eind februari opgericht door Cornelis Boogerd van de Werkgroep Tsjechië en Slowakije, en Carla van Dijk en Louise Kelder van de voormalige werkgroep Oekraïne en Rusland, beide werkgroepen werkten jaren met Stichting Helias samen, tot die vorig jaar besloot een andere koers te gaan varen. Wij hebben 30 jaar ervaring in ondersteuning van de vrijeschool beweging in de genoemde landen, en besloten onze krachten te bundelen en onze netwerken te verenigen voor deze actie. Daartoe konden we een rekeningnummer openen bij de Iona Stichting. We werken internationaal samen met de Freunde der Erziehungskunst, de ECSWE (European Counsel for Steiner Waldorf Education), met de landencoördinatoren van verschillende landen voor deze actie, en natuurlijk met scholen, organisaties en vele mensen in Oekraïne zelf, zoals de Stichting Sophia.

In Nederland werken we samen met de Iona Stichting, het IHF (Internationaal Hulpfonds), de VVS (Vereniging van Vrije Scholen), Stichting Helias, en met lokale hulpkringen of individuele mensen die opvang aanbieden.

Wij willen in deze situatie vluchtelingen helpen aan onderdak of op andere manieren. Zo begeleiden we een aantal van hen op afstand naar opvang in Slowakije, Tsjechië of Duitsland. Verder geven we ondersteuning en informatie aan mensen die in Nederland vluchtelingen opvangen. In Oekraïne helpen wij mensen om daar te overleven en hun leven na de oorlog weer op te bouwen, waar een aantal nu al mee bezig zijn. Door middel van deze Nieuwsbrief houden we u op de hoogte van de acties. U kunt ons financieel steunen op onderstaande rekening.

IBAN: NL23 TRIO 0212 1898 40 van de IONA Stichting, onder vermelding van NOODHULP Oekraïne, of fonds 2755. U kunt in dit fonds ook schenken via de website van de Iona Stichting:

<https://www.iona.nl/schenken-algemeen/direct-schenken/>

Hartelijk dank voor uw medeleven en ondersteuning,

Namens de Hulpkring Oekraïne:

Louise kelder – louisekelder@casema.nl

Carla van Dijk - carlavandijk7@gmail.com

Cornelis Boogerd – meel@soverin.net